

וְאֵלֹהִים יָבֹא אֶת־עַמּוֹתָיו וְאֵלֹהִים יָבֹא אֶת־עַמּוֹתָיו

-מער יהרגאנ

8 października 1928 r.

טאנטהן כ"ב תשרי תיזט

**100 מוציאנד ארב ייטער שמיריעז
אייז דער לאדזער טעקסטייל-אינדומטריעז
האנפערענץ ביימ פרעמעיר בארטעל בית געפראכט קיין רעדלאט
היינט אכאנפערענץ פוייס ארב. - מיניסטער זונראיטש**

דער שטראיך אוּ פַּאֲפִיאָנִיז

הוּא בְּאַגָּנוֹן. (טַלְעַחֲנָאַנִּישׁ) קָרְבֵּן
הַאֲבָגָנוֹן דָּא פַּעֲרַשְׁתְּרִיךְ אַלְקַעְמַעְכָּה
לְפַאֲרַבְּרוֹקָאָן. בְּנֵי קְרוֹשָׁע אָנוּ עַנְדָּךְ
קְיָהָן אַרְבְּנַטְּרָה נִשְׁתְּנַכְּלִיבְּרָעָן בְּנֵי
אַרְבְּנִיטָם. אוֹיךְ אָנוּ דָּי סְלַעַנְצָרָךְ

ח'לצ'ער ס'אייז בעשל'אַסטען געוווארען צו
צושמעהן צום אלעטנונגעם טעקסטהיין
שרטראַים. דער שפּרײַיך וועט זיך אַנְחָוּ-
בָּזָן קָזֶן חַנְתֵּן אָז.

אמוניכפִּישָׂר דָּעַפּוֹתָטָט רָאשָׁאָס פֿרְוּבָטָהָאַלְטָעָן אַרְעָדָע
פָּאָר דִּי אַרְבִּינְטָעָר פָּוּן נִיְּעָרִים סָאָפְּרִים

זָמְעָלָט אָוֹן צְבָדָעָרָץ פָּאָמְטָעָן גָּוֹן
סְפּוֹרְט אָוֹן וְרוֹנְדָעָה הַבָּאָעָן גַּעֲפְּרָכְט דָּעָעָ-
דָּעָעָ. הוֹלוֹ וְפָאָלְגָּעָה הַאָט דָּאָס פְּשָׁאָם
אוֹלְגָּוּ גַּוְשָׁט וְזָרְלָאָטָהָן, חַאָט דָּאָרָס פְּסָאָטוֹ
גִּיסְטִישָׂאָר זָקְעָסְטָהָן גַּעֲמָהָט גַּעֲרָלָאָוּזָן
דָּעָם פְּלָאָזָן אָוֹן אָזֶן צְרוּקָנְדָּקָהָרָעָן סְפִּין
וּוֹאָרְשָׁאָה.

אוֹן שִׁיכָּה דְּרָתָהָוּ זַעַנְעָן 12 פָּעָרָה
זָעָן אַרְעָסְטוֹדוֹת גַּעֲוָאָהָן. גַּעֲרָעָן גַּעֲמָהָן
וּעְרָעָן צְלוּבָּן נַגְנָג קָזֶן דָּאָרָס אַיְסְטָהָרָא
שָׁוְגָן נָאָך גַּעֲחָלָטָעָן בָּסָר.

שְׁבָתָהָאָט דָּעָר קָאָמְנוֹסְטִישָׂר דָּעָעָ-
בָּאָבָּדָאָשָׂק עַבְּרוֹבָטָהָאַלְטָעָן אַרְעָ-
פָּאָר דִּי אַרְבִּינְטָעָר פָּוּן נִיְּעָרִים גָּוֹן
פָּאָלְגָּעָה הַאָט אַפְּאָר דָּעָם חָמוֹן גָּוֹן
גַּעֲרָנְגָּטְרִיבָּעָן.

אָרָ אָזֶן דָּאָזֶן אַוְעָט אַוְיָה רִימְמָאָנָט
אָצָן, וְאוֹזֶר הַאָט וְזִוְּדָעָר אַסְטָּל גָּעָ-
וּבָט רְעָדָעָן צֻוְּמָהָהָן. אַפְּאָר גָּוֹנוֹי
אַפְּמִילְלָהָגָן חָסָם. אָזֶן דִּיעְטָרְפָּלְגָּוּזָי
חָטָט דָּעָם חָמוֹן גַּגְגָנְדָּרְעָטְרִיבָּעָן.

דָּאָרָה הַמְּזָן הַאָט אַפְּאָר אַסְטָּל גָּוֹן גָּאָר

עורך מאלינג פון די שאפריקס-דעלענאנטעו

לודיגע געה עהנישע אין זערוש
מאנטער פאבריך צו ווארטען דז אפּ-
ביטט.
המְנוּזָן הַמְּנוּזָן
צָדְרָן פְּאַבְּרוֹיךְ אֲוִיֵּן וְעַגְּהַת דָּעַר
הַמְּנוּזָן וְידָר אַנְגְּשָׁתְּזִיסְעָן אַוְיָה אַשְׁמָאָר
קָרֶר אַפְּטַזְוָלָגָן בְּזָן פְּאַלְזָעָן, וְאַס הַט
נְעַזְוָאָונְגָן דַּעַם הַמְּנוּזָן וְידָר אַזְכּוּעָה-
רָעָן.
די אַרְבִּיטָר זַעַךְ אַבְּרוֹיךְ דָּזָן גַּעַטָּפָט
צָנְעָלָן פְּאַזְעָלָן דָּעַר אַטְנְגַּעַטְנָטָר פְּשַׂעַרְלָעָן
שְׁעַרְלָעָן גַּעַטְנָדָעָן אַזְעָלָן בְּזָוָאָרְטָעָן דָּזָן פְּאַלְזָעָן
צִינְגָּצָן, פְּזָן וְאַס עַמְּנָעָן פְּעַרְוָאָזָן
דַּעַם נְעוֹרָאָרָן דָּעַר פְּשַׂאְדָּאָזָן בְּאַנְשָׁא
איַן 2 פְּאַלְזָעָן אַנְטָעָן. צָום סְוָה אַזְעָלָן דָּעַר
בְּאַלְזָעָן גַּעַלְגָּעָן דַּעַם הַמְּנוּזָן פְּגַאנְגָּנָרָעָן
צִוְּרָבָעָן. אַוְיָה גַּעַטְנָטָר זַעַךְ אַבְּרוֹיךְ
דַּרְבָּנִי לְצַחַט פְּעַרְוָאָגָנְדָעָט גַּעַטְנָטָר.
איַן רְזַעְלָטָטָם פְּזָן דָּזָן גַּעַטְנָעָן
הַעֲנִישָׁעָן הַאַבְּרוֹן 150 אַרְבִּיטָר
דָּעַר, “גַּעַרְזָעָר מַאֲנוֹהָאַקְטָר”, בְּעָרָם
שְׁטַרְיוּיקָט.

דצער רוכ אבער אויז בראָפֿאַטִיָּאנְגָל נוישט

בז דן לעצץ 2 טען זוד באדרין
בענד פָּעַרְשָׁאַרְטֵת אָזֶן עַד נַעֲמָת שָׂוִו
אַרְגָּם פְּמַעַט אַלְעַז הַגַּע פָּאַבְּרוֹקְעַן.
אָנוּ מַשְׁנָן בָּזֶן שְׁבַת־דִּינְעָן טָאגַן וַעֲנָן
אָנוּ פְּגַל פָּאַבְּרוֹקְעַן אַפְּגַעַחַלְטָעַן נַעַן
אַחֲרָעָן

מַאֲסָעַן-מִיתְיָנָעַן.

אָוִיף וּוּלְלָקָע עַם וַעֲנָעָן אַגְּנָנְגָנְמָעָן נַשְׁׁוּ
וְאַרְעָן וּרְזְאַלְגְּזִיעָם צָו שְׁמַרְיָקְעַן בָּזֶן
דִּי פָּאַבְּרוֹגְנָעָן וּוּלְלָעָן גַּאֲנָגְעָפָעָן וְעַן
רָעָן.

אוֹיר דַּי „וּוִיזְעוֹחָר מַאֲנָגְּהַאַקְטָוָר“
אוֹ אַסְעָרִים פָּאַבְּרוֹקְעַן הַאָבָעָן וִיךְ שְׁלוֹן
גַּעַשְׁטָעַלְטַן. מִינְנָן אַזְיָנָאָהָמָן בָּזֶן דָּעַר
אַפְּטִילְוָאנְגָן בָּאָרְדָּן גַּרְעָן־אַזְיָאַרְבְּעַטְגָּנְעָן
אוֹן דָּעַר „וּוִיזְעוֹחָר מַאֲנָגְּהַאַקְטָוָר“ אוֹן
פָּאַנְגָּנְסְקִים אוֹן פִּירְעָרְטָאָגָם פָּקְבָּרִי־
שָׁעָן, וְאוֹן דַּי אַרְבָּטִי גַּעַת גַּרְמָטָל.
דָּאָס זָאָן וּפְנִין דָּעַרְתָּאָה, וּוּלְלָן דַּי אָרְתָּא
בִּיטְשָׁעָר אָזֶן דָּעַר דָּעַרְמָאַנְטָר וּוִיזְעוֹחָר
אַפְּטִילְוָאנְגָן, וְאַסְמָנְעָרָט צָו אַעֲנָנְגָן
שָׁעָר قְּרָמָע, פָּעַרְגָּעָן קוֹל הַטְּבָרָע
לְגַעַשְׁוָן, וְזָהָן דָּעַרְגָּעָן צָאַקְסְּמִיל־אַרְבָּטִי־
שָׁעָר. זָה בְּקַעְמָעָן אוֹזֶן בָּרָאַרְקָטָעָן אַיְן
גַּזְטָוָר, אָזֶן אָזֶן דַּי דָּזְוִינְגָעָן אַרְבָּטָעָר
שְׁטָעהָעָן זְעַלְטָעָן צָו צָו אַקְאַנְאַמְּשָׁעָן
שְׁמָרְטִים, בְּעַי פָּאַזְוָנְסְקִיִּיִּן הַאָבָעָן דַּי אָרְתָּא
בִּיטְשָׁעָר עֲרַשְׁת נִוְשָׁת לְאָגָן דָּוְכְּגָעָמָכָט
אַשְׁטָרְיוּס אָזֶן זָה אַרְבָּטָעָן אַיצְטָמָע אַזְפָּרָעָן
בְּעַזְבְּוָנְגָנְגָנְעָן. פָּמְדָעָסְטוֹאָשָׁעָן חַאָן
בְּזָעָן אָזֶן אַטְיָיָל אַרְבָּטָעָר חַאָן
שְׁטָרְיִיקְטִים. וְזָה דָּעַר בְּעַי פִּירְעָרְטָאָגָעָן חַאָן
חַאָן, אַזְבָּעָן, אַזְבָּעָן, אַזְבָּעָן, אַזְבָּעָן, אַזְבָּעָן, אַזְבָּעָן,

**שפאלטונג צוישען די שטראיקענדע אַפְּיִיטער
איז דער פראנצ'יזער מענטיל=אַינדזומטריע**

האמת צוישען בידע פיגראטער, דעם קאנוניטישען אוו סאייאלייסטישען

דו פַּאֲבָרוֹקְסָנְטָנוֹן, וואָס זִוְּעָרָע פֶּאֲבָרוֹדִי
שְׁעָוָן וּוְעָלָעָן בְּלִיבָּעָן שְׁמַהָּעָעָן.
דו קָאַסְטָנוֹנִיסָּטָנוֹן הַאֲבָאָנוֹן קוֹנוֹגָנְדָּאָרְגָּעָן.
סְלָעָבָט אַהֲרָוֹן וּוְעָנָעָן אַנְּגָלְגָּשָׂמָוָנָעָם.
שְׁטוֹרְרִיךְ אַזְּנָעָן רַצְאָן פָּנוֹן לִיְּגָן אַרְבָּעָה.
טָעָר הַאֲבָעָן גַּשְׁמָאָלָט אַנְּגָלְגָּשָׂמָוָנָעָם.
זָמְלָגָן, אוֹרָפְּגָן וּוְעָלָכָעָר עַם זְעָנָעָן נְגָעָן.
קוֹמוֹעָן 800 סִינְגְּרוֹרָטָעָן אַרְבָּגָנָעָר. דו
פְּאַרְאָזְמָלָגָן הַאֲטָמָן זִוְּגָעָן זָוָאנָט.
גְּגָעָן? רַעַם שְׁטוֹרִיךְ.
דָּאָרְגָּעָן צְוִישָׁעָן דוֹ צְוִוִּי סִינְדָּרָה.
פָּאָטָעָן דּוּירָעָט. דוֹ פַּאֲבָרוֹקְסָנְטָנוֹן אַיְוּגָעָעָט.
מָעָר פָּנוֹן לֵיל הַאֲבָעָן עַרְקָלְעָרָט, אַזְּוָן
וּמָלָעָן זְעָהָעָן צְוַעַמְרָאָלְטָעָן דוֹ פָּאָרָעָן.
רוֹרְגָּעָן פָּוֹן דָּאָרְגָּעָן עַרְקָלְעָרָשָׁאָטָה.
דָּאָרְגָּעָן פְּרָאָנְגָּזְזָוִוִּישָׁעָר נַאֲצָיָאָגָלְלָאָקָאָבָּה.
טָמָעָן פָּנוֹן סְ. וּשְׁ. טָהָתָמָעָט דוֹ.
פְּרָאָנָעָן פָּוֹן מַעְסָסְטִילְ-שְׁטוֹרִיךְ, נַאֲרָדָה
רַעַדָּעָן פָּנוֹן גַּעַנְעָרָאָלְ-סַעְקָרָעָטָאָר פָּנוֹן סְ.
וּשְׁ. טָהָתָמָעָט זְשָׁחָזָה הַאֲטָמָעָט דָּאָרְגָּעָן קָאָמִים עַטָּעָט
אוֹיְנָעָרְדִּיקְט זִוְּגָעָן סְאָלְגָּדָרְאִיטָמָעָט אַזְּוָן.
סִימְפָּטִיעָן מָטָט דָּאָרְגָּעָן טָקָפָטָים פָּנוֹן:
דָּאָרְמָנִיגָּעָן אַרְבָּגָטָעָר אַזְּוָן בְּשַׁלְאָלָסָעָן צְ.
עַמְּמָעָן אַזְּוָן לְגָנָג בָּנוֹן דָּיְאַרְבִּינִיגָּעָן.
פְּאַרְאָזְמָלָגָן חֻלְּגָעָן בְּעַפְּרָוִידָנָט וּוּרְגָּעָן.

אֲבָכֶר אַזּוֹת, אֵזְנוֹ דִּי קְאַמְּנוּסְטִוִּישׁ פָּלְלוֹ
מִיקְ וּוּסְטַ בְּרֻעְנְגָן שְׂאָדְעָן דָּעַר אַרְבִּיטִי-
טְּעַרְשָׁאַפְּטִ, וּוְיַלְדֵנוֹ אַרְבִּיטְפָּרְ וּוּלְלָעַן
זִינְדְּ נִוְשְׁתַּ צְאַהְעָרָעַן צְזַ דָּעַר בְּצָאָרָרְנוּנְגָן
פָּה אַנְגָּלְגְּלָעְמִינְגָּעָם שְׁמְרוּוֹקְ.

אֲפָקְטִ אַזְוֹן, אֵזְנוֹ וּעְבָּרְאַצְיָאוֹן פָּה
אַנְגָּמָס הַאַבְּעָן. דִּי שְׁטָרְמִינְקָעְנְדָעַן וּוּנְדָעַר
אָוּלְעָנְעָנְטָעַן דִּי אַרְבִּיטִי. דִּי פְּאַרְבּוּסְקִם
אַוְנְגָּעְנְטִימָעַר וּזְעַנְעַן וּזְהָרְ צְוָהְרָדְעָן פָּה
שְׁטָרְמִוקְ, וּוְיַלְדֵעַס הַעֲרָשָׁת אִזְמַט אַקְרִיבִּי-
זִים אַזְוֹן דָּעַר טְאַקְסְטִיל-בְּרַאְגְּנוּשָׁעַן.
דִּי קְאַמְּנוּסְטִעַן הַאַבְּעָן אוֹזְן נְחוֹחָלְטִ
אָרְזִיסְרְוָהְעָן אַטְאַפְּסְטִיל-שְׁטָרְמִוקְ אַזְוֹן
הַזְּיִיפְט-בְּרַאְצִיאָן פָּהוּ רְבָעָט-טוּרְקָוָן. זָמְן חָאַ
בָּעָן אֲבָכֶר דָּעְרָעָחָן. אֵזְנוֹ אַגְּנְעָרָאֵלִי-
שְׁמָרְמִיקְ וּמְעַט דָּאָרְטְּ קְבִּין עַרְפָּאָלְגְ נִוְשָׁת
הַאַבְּעָן. דָּעְרִיבְעָרְ וּוּנְדָעַן וְזָהָן דִּי
לְעַטְצָעְ חַחְתִּי, אֵזְנוֹ עַסְעַסְבָּרְגְּעָכָעַן
אַשְׁפְּרִיקְ לְאַטְשָׁן אַזְוֹן אַוְיְנְגָעְן חַלְיִיפְטִ-
פְּאַרְבּוּקָעָן פָּהוּ יְעַנְעַר גַּעַנְשָׁרָן. זָהָן סָאַ-
צִיאַלְלִיסְפָּעָן הַאַבְּעָן דָּעְרִיבְעָרְ פְּגָגְנְדָעָרְ-
גַּעַקְלְעָטְ אָוּלְרְוָהְעָן, אֵזְנוֹ דִּי קְאַמְּנוּסְטִעַן
וּלְלָעַן נְאָר צְוָרְבָּעָעַן דִּי פְּחָותְ בָּאָן דָּעַר
אַרְבִּינְטְּשָׁרְשָׁאַפְּטִ, וּוְיַלְדֵנוֹ אַנְדָעָרְצָהְעָבְ-
רוּסְקָאָנְגָן הַאַבְּעָן שְׁרָמְלָעָטְ, אֵזְנוֹ אַזְוֹן

ס. זש. ט. ערךלערט, אז אָר ווּעַט נִנְשֵׁט
צֹוֹשְׁטָעָהוּן צֹ דָעַר קָאַמְּגָנוּסְטוּשָׂעֶר אַנְגָּן
טָאַעַטְשׁ אַנְגָּן אַגְּנָעָרָאַל-שְׂטוּרִיךְ אַנְגָּן
נְגָנָצָעָן טָקְסְטוּל-רָאַיְאָן.

דָעַר בְּצָשְׁלִים אַנְגָּנָעָמָעָן גַּעֲוָאָךְ
אַרְוָן אַיְינָשְׁטִימָן דָוָרְךָ רָן דָעַלְעָגָטָמָן
פָּזָן דִּין טָקְסְטוּל-אַרְבְּנִיטָּר, וְעַלְכָּעָגָע-גַּעַגְעָן

הָעוֹצָן צָם סִינְדְּרוֹקָט הָןְסָט. זש. ט.
דָעַר קָאַמְּגָנוּסְטוּשָׂעֶר סִינְדְּרוֹקָט אַנְגָּן
וְעַהְרָ אַיְינָעָרָעָט הָןְ דָעַם בְּצָשְׁלִים אַנְגָּן
הָאָטָם וּוּנְמָטָן אַרְגָּנָזְנִירָט אַנְגָּן לְיָן אַ
נְרָוִיסָעָן פְּרָאַטְעָסָט-מִוּתְ�וָגָן נְגָנָעָן דָעַם
סְאַצְּיָאַלְוִיסְטוּשָׂעָן סִינְדְּרוֹקָט.

אַ צְוֹוְתָּמָעָט פְּרָאַטְעָסָט-מִאָגָן אַלְעָסְמָטָעָט
אַנְגָּן אַרְגָּנָזְנִירָט גַּעֲוָאָרָעָן אַנְגָּן חַוְּפָט
צָעַנְטָרְךָ הָןְדִין קָאַמְּגָנוּסְטוּשָׂעֶר אַנְגָּן הַאָלָּוָן
אַן.

דָעַר מְוּתוֹגָן אַנְגָּן חַלְוָאָגָן הָאָטָם קְנוּ
גְּרוֹוִיסָעָן עַרְקָאָלָגָן גַּוְשָׁתָן הָעָהָטָן. עַס וּעְ-
עַשְׁוִי אַיְינָגָנָעָעָן גַּעֲשָׁמָעָן צְחוּיָה תְּזָוְעָנָד
שְׂמָרְיוּקָרָס, וְעַלְכָּעָגָע הָאָבָעָן פְּרָאַטְעָסָט
טִוְּרָט גַּעֲגָעָן סִינְדְּרוֹקָט אַנְגָּן לְיָן סְאַצְּיָאַלְוִיסְטוּשָׂעָן
גַּסְטָעָן בְּשַׁוְּלָדְגָּעָן דִין סְאַצְּיָאַלְוִיסְטוּשָׂעָן
אוֹזְן גַּעֲהָעָן חַנְדָּר בְּיַיְהָגָר סִיטָן דִין
דָעַר גַּעֲנָעָרָאַל-שְׂטוּרִיךְ פָּרָשָׁבָן:

— דָעַר טָקְסְטוּל-שְׂטוּרִיךְ זָהָר.
רָאַיְאָן פָּעָרְשָׁטָאַרְקָט זָהָר.
טָפְּעָר שְׂטוּרִיךְ אַנְגָּן עַבְרָאָךְ
טָמְרָאָרְךָ הָאָבָעָן שְׂוִין גַּשְׁרָבוּבָן, בָּנָן
טָמְטָוּל-רָאַיְאָן פָּאַחְלָאָהָן, בָּנָן
טָמְטָזָקְדָּשָׂעָן זָהָר אַבְרָהָם.
טָמְטָזָקְדָּשָׂעָן שְׂוִין גַּשְׁרָבוּבָן, בָּנָן
טָמְטָזָקְדָּשָׂעָן אַנְדְּרָאַעָטָמָסָט
טָמְטָזָקְדָּשָׂעָן אַיְונָגָנָמוֹן.
טָמְטָזָקְדָּשָׂעָן פָּאַפְּרוּסָקְסָמָן.
טָמְטָזָקְדָּשָׂעָן אַנְגָּן גַּעֲבָעָן גַּשְׁרָבוּבָן
טָמְטָזָקְדָּשָׂעָן פָּאַטְּקוּסְטוּל.

**אין היסטורי על עיר ניפעו נישט קייו
הוספה.**

הינתערו ענץ פו פרעניער בארטעל נישט געבראכט סין
רעוזילטאט.

ת' שפט 9 אַוְזָנֶר אֵין צְרוּקָנָעָמֶט
פָּנִים וְאַרְשָׁא דִי דַעֲלַגְנָא צְיעַד פָּנִים
כְּלֹא אַינְגָּסְטָרְבָּעָלְעָד-בְּעַרְבָּאָן אֵין דַי
בְּעַרְבָּאָן פָּנִים מַטְפָּנָאָן, ט. קָדְרָנָה
בּוֹזָם אֵין הַעֲדָוָה בְּאַפְּנִיאָצָקָן.
הַדָּאָוָנָעָג דְּעַלְגָּאָצָעָי אֵין קָיָן וּאָרְ-
שָׁא: נְעַפְּאָהָרָעָן אָזָר דַעַר אַונְגָּלָדָרָגָן
פָּנִים בְּרַעְמִישָׁר בְּאַרְמָטָל, מִזְטָה וּוּלְבָעָן וּ
הַאָתָּא אַפְּנָחָאָלָטָלָעָן אַלְעַנְגָּנָרָעָךְ קָאנְגָּ-
רָעָנִי מִכְּהָן שְׁמָרִיקָה.
בְּרַעְמִישָׁר בְּאַרְמָטָל חַאָט אַגְּנָעָוָזָעָן
אַזְּוֹת דַעַר נְיֻמְ�וֹנָגְנָקָטָה צַו לְקִיחָוִידָ-
רָעָן דָעַם טַעַמְסְטוּל=שְׁמָרִיקָה, וּוּסָם אָזָן
וּוּוּרְמָטָשָׁאָהָלְכָה! קָאָעָן לְעַבְעָן פָּנִים דַעַר
בְּאַרְמָזָן זְשָׁמָן חַסְכָּה!

הינט ווילדער אַאנפערעגעז מיט די
טעקסטיל-אַינדוסטריעלען אוּוֹ
ארבייטער אַיז ווֹאַרְשָׁאַ

